

Plymouth, Pa. 6 Grūdžio.

Maskolijos caro valdžia nei stengdama paversti lietuvių į burliokus užgindama lietuviszką spaudą ir baisiausiai persekiodama lietuvius už jeib kokią lietuviszką knygelę, pasikvietė pagelbon Prusų policiją, kad padėtų gaudyti lietuviszkus knygneszius ir jūs iszdūtų maskoliszkams žandarams. Kad tas esti nū seniaus, tą rodo gaudymas liet. knygneszijų Tilžeje 1895 m. per policijos virszininką Witchel'į, kuris sugavęs keliolika žmonių su knygomis iszdavė maskoliszkai policijai. Dabar tą patvirtina Suvalkų gubernatorius paliepdams pavietų virszininkams susižinoti su Prusų politiszkos policijos agentu, kuris yra specialiszka į Tilžę nusiustas, kad gaudyti liet. knygneszius ir suteikti visokias žinias apie lietuvių darbus maskoliszkai policijai.

Sztai ką raszo apie tai „Ukininkas“ 11 numeryje: Jau buvo „Ukininke“ raszta, kad tarp maskolių ir prusų policijos szimet padaryta sutarimas, pagal kurį policija tų dviejų vieszpatyszių žada isz vien persekioti lietuviszkus rasztus.

Sztai dabar padūdame iszvertę žodis į žodį maskolių valdzios paliepimą, isz kurio matyt kūnoaiszžiausiai, kaip prusų ir maskolių policija apsiima viena kitai ranką padūt, kad tik tūs nelaimingus lietuvius naikinti. Suvalkų gubernatorius sziteip raszo į pavietų virszininkus:

„Departamentas policijos atsikreipęs 11 d. Sausio mėnesio po N. 30 praneszė Pagelbininkui Varszavos general-gubernatoriaus policijos dalyje, jūgei isz atėjusių per pastarąjį laiką visos eilios daneszimų į Ministeriją Vidaus Dalykų regisi, kad lietuviszka-tautiszka partija besidarbūjanti vietoze lietuvių apgyventose, ypatingai Suvalkų ir Kauno gubernijose, įgabena į Imperiją propagandai didelę daugybę lietuviszkų iszleidimų, spaudinamų daugiausiai

Prusūse ypacz-gi Tilžės mieste. Ant to dalykų atkreipta buvo savo laike akis tam tikrų valdzių Vokietijos, pagal paliepimą kurių į Tilžę nusiustas dabar tam tikras agentas prusų politiszkos policijos, ant kurio uždėta pareiga kūnolabiausiai prižiūrėti iszleidžiamus parubežinėje jūstoje dėl pergabenimo į Rosiją lietuviszkus rasztus. Be to-gi, Prusų Justicijos Ministeris patarė Karaliaucziaus General-Prokurorui ir Tilžės Prokuroriui dūti anam agentui kiek galint paszalpą ir padaryt ant tų pėdų žingsnius dėl patraukimo po sudu nurodytų jo žmonių ir laikraszzių.

Tūm pacziu kartu Prusų Valdžia per savo diplomatiszką reprezentantą Peterburge atsikreipė praszydama, idant būtų daleista aniems Vokietijos reprezentantams, prokurorui ir policijos agentui, reikale susineszti stacziai su Rosijos valdziomis parubežinių gubernijų.

Pagal reikalavimą Departamento policijos, iszreiksztą tam pacziam atsikreipime po N. 30, General-Leitenanto Onoprienko*) buvo isztarta nūmonė, jūgei prilaikymą staczių susineszimų su prusų valdziomis sziaime klausime galima būtų uždėti ant Virszininkų Zandarų Vyriausybės Suvalkų gubernijos Senapilės, Naumiesczio, Kalvarijos ir Vilkaviszchio pavietų, o isz administracijos valdininkų—ant pavieto virszininkų Naumiesczio Vilkaviszchio, Senapilės ir Suvalkų pavietų, nėra szių pavietų rubežiūse gali but platinama ana kontrabanda.

Praneszdamas apie iszguldytą reikalą, pagal paliepimą Pagelbininko Varszavos General-gubernatoriaus policijos dalyje nū 17 dienos Vasario ir 4 d. Kovo mėnesių szių metų po NN. 39 ir 72, liepiu Jusų Vysokorodijai apsiimt ant savęs apreiksztas pridermes, o kadangi laukiamoji kontrabanda pavidale lietuviszkų užgintų iszleidimų bus daugių—daugiausiai politiszka—tai (liepiu) dūti pilną pagelbą Virszininkams Zandarų Vyriausybės persekioti tokius prasikaltimus, sutariant su anais virszininkais tokiūse atsitikimūse visūse jų žingsniūse ir praneszant jiems visas žinias, kurias tik Jus gaunate apie tą kontrabandą nū Prusų valdzios arba kitu keliu.“

*) Jis buvo tada General-gubernatoriaus pagelbininku policijos dalyje. Red.

Isz to labai netikusiai paraszto gubernatoaiaus paliepimo mes lietuviai matome, kad

maskoliai vieni jau nepajiegia lietuvius įveikti, nės szaukiasi į talką prusų policiją.

Toliaus mes isz to da vieną kartą persitikriname, kad nū maskolių valdzios nieko gero mes negalime laukti ir niekad dos nesulauksime. Lietuvių sukilimas jau teip toli nuėjęs, jūgei ne sulaikys jo nē tokios nesvietiszkos maskolių žabangos. Tik, broliai ir sesers, nesigailekime savo darbo ir pasiszventimo o sulauksime, jūg

Iszvis saulelė
Ir į mus langelį. Nr.

Aukos parodai

- Pr. Arlauskas, Spring Valley, Ill. -25
- Pr. Matuzas Scranton, Pa. -25
- Pittstono lietuvių aukos nū apvaikszeziojimo gimimo Simono Daukanto \$3,31
- V. M. Sabonis, Lawrence, Mass. -50
- Isz Minersville, Pa.
- Liet. Nepriegulmingas Kliubas 5—
- Dr. Szv. Pranciszkaus 5—
- Dr. Szv. Vincento 5—
- Aukos pavienių lietuvių (vardai buvo garsinti „Viltyje“) \$18,40
- M. Mastauckas -25
- Buvo \$884,76
- Labu \$922,72
- J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

- V. M. Sabonis, Lawrence, Mass. -50
- Pittstono lietuvių aukos nū apvaikszeziojimo gimimo Simono Daukanto 2—
- Liet. Nepriegulmingas Kliubas, Minersville, Pa. 5—
- J. Sokolowski (lenkas) Thorp, Wis. -25
- Buvo \$55,92
- Labu \$66,67
- Redakcija.

Isz Lietuvos.

Noriu praneszti savo gūdo tiniem tautiecziam apie nau-

jus atsitikimus Lietuvoj', apie kuriūs menkai kas žino, nes ne daugelis apie jūs gerai te žinojo, o katrie ir žinojo, tai, patys budami įpainioti į tūs dalykus, ar bijojo ar negalėjo praneszi.

3 Rugsėjo tapo suimtas per gudo „apricznikus“ (žandarus) J. Jasaitis isz kaimo Stanaiczių, par. Garlevos, Senapilės pavieto. Kiek asz galėjau patirti, tai pas jį rado daugel lietuviszkų knygų, laikraszzių ir atsiszaukimų. Suėmę tą viską ir sykiu jį, nugabeno į Senapilę, kur pirmą laiką jį ir laikė, dabar gal jau iszgabeno į Kalvarijos kalinį.

Jis papūlė į nagus žandarų per savo brolių judoszių. Mūdu abu pernai pabaigėm Veiverių mokintojų seminariją ir jau buvom mokintojais Petrakavo gub. (Lenkijoi). Jis buvo parvaziavęs ant vakacijų į Lietuvą ir czia papūlė į nagus tironų. Tarp kitų virszpaminėtų daiktų pas jį rado da daug laiszkų nū draugų, o žinoma, ir mano. Nors mane persergėjo apie tai, bet persergėjimas jau atėjo po laikui.

Raudonsiulei tūj' davė žinę (telegramu) savo draugams į Petrakavą, nes asz buvau Lenkijoi, kad pas mane padarytų kratą. Atvaziavo rotmistras žandarų, pagelbnikas prokuroro, viens prastas žandaras ir vaitas, apstoję isz visų pusių mano stubelę ir pradėjo visūse paszaliūse raust, nei razbainikai piningų jieszkodami. Maziausę daiktelių iszkratė, iszciupinėjo, kožną knygą po lapelį iszsvartė; žiurėjo į suvilkėtus marszkinis, kelines, tikėdamiesi, kad gal ir ten ką rasti. Isz pradzių, žinoma, mą nelabai smagu buvo, bet paskui teip apsipratau, kad negalėjau iszsilaukyt nesijūkęs isz jų paikumo: kožną popergalį isz visų kampų sudulkėjusį, iszpurvintą, sumindziotą gražiai surinko, nuszlūstė ir į kruvą sudėjo. Atlikę visą sa

vo darbą, suskaitė visas kny-gutes, popierėles, suraszė pro-tokolą po kuriūm ir asz turė-jau pasiraszyti, turbūt ant už-tvirtinimo, kad pas mane nie-ko daugiau nepaėmė ir iszva-ziavo. Manęs sykiu neėmė, nes nei viens szungalvis nemo-kėjo lietuviszkai, dėlto neži-nojo, ar yr už ką mane aresz-tavoti ar ne. Virszininkas žandarų buvo teip kvailas, kad nežinojo, ar tur lietu-viai spaudą Gudijoje ar ne, nes, radęs knygutę, ant kurios bu-vo parasyta, kad spaudinta Vilniuje, norėjo ją palikti, tik kits jį persergėjo, kad lietu-viai netur rybose Gudijos sa-vo spaudos ir kad visos jų knygos pareina ir užrubežio.

Asz zinodamas, kad manęs tas pats laukia, kaip ir kitų mūsų brolių, ne laukiau jų ki-to atsilankymo, nes nenorėjau puikų Viatkos arba Archan-gelsko miestą pamatyti, ir isz-važiavau į Prusus; čia pabu-vęs keles sanvaites, atkakau į Ameriką.

26 Rugsėjo, kaip dažinojau, apie pusiaunakty vėl atsibastė virszininkas „apricznikų“ su gauja savo tarnų į tą kaimą kur asz buvau, padaryt antrą kart kratą ir mane iszsivežti, bet ant tuszczio, nes jau manęs ten senai nebuvo. Suszaukė žmones beveik viso kaimo, klausinėjo, kur asz dingau, bet ir tie jiems nieko negalėjo pasakyti, nes nežinojo. 6 Spa-lių vėl antrą kart atvažiavo naktyj, „žemsargei“ manęs jiesz-koti, nes jie mislyjo, kad asz tam kaime slapstausi. Ant galo persitikrinę, kad manęs ten nēr, bėgo jieszkoti į Lie-tuvą pas tėvus, bet ir čia nie-ko nepeszė! Jau asz tūm tarp supamas vilnių Atlantiko, sapnavau apie naują svieta.

Kas tikosi su kitais mano draugais, dar iki sziol nieko nežinau; kaip dažinosiu pra-nesziu. Laiszkūs jų nebuvo nieko prieszingo „valdziai“ o teip tai jie gana „blagonadež-

ni“ žmonės.

Dėlko mus teip persekioja gudu valdzia? Ko ji nū mus nori? Kodėl neatidūda mum spaudos? Visam tam asz ma-tau tik vieną priezastį: gudai nor mus paversti dar į dides-nius tamsunus, idant mus pas-kui but lengva paverst į savo isztikimiausius vergus. Lie-tuva užimdama vieta, kur ry-bos Gudijos susireme su kita galinga vieszpatystę, yra kris-lu akyje; ji čia norėtų turėti, kaip jau sakiau, savo isztiki-miausius vergus ir prie to sie-kio eina. Žinoma, jog laike karės nē viena vieszpatystė, o dar savo rybose, nors nedido-ką saują prieszų turėti ne gei-dzia.

Nedaleisdama mums spau-dos, persekiudama mūsų kal-bą ji nor įvesti savo gudiszką kalbą o paskui ir pravoslaviją, ne dėl to, kad caras arba jo tarnai butų fanatikais pravos-lavijos — ne; tik dėlto, kad pravoslavija yr pamatu „ca-roslavijos“ (caro garbinimo, despotizmo) ir popai yr jos geriausi tarnai. O daugelis ir mūsų „gūdotinų kuningėlių“ nors ir eina lenktyn su po-pais tame darbe, bet prapuldę pasitikėjimą per buvusius len-ky maisztus, dabar nors ir ga-na smarkiai darbūjasi ant dir-vos rusifikacijos ir caroslavi-jos, bet da nepaspėjo atkreipt ant savės malonę gudu aky ir pertikrint jū savo gerūse ve-lyjimūse. Gaila mą jų, kad už tiek pasiszventimo ir triuso, jiems vien nepasitikėjimu at-moka.

Bėda tam, kurs norės nors spindulį szyiesos pamatyti, kurs norės patirt kaip mus valdo, kokius įrankius vartoja, ko nū mus nori; bėda tam, kuris isz-tars žodį, kad valdzia mus apaklina ir kankina, kuris pa-tirs, kad mus paczių kruvinus skatikus tik ant užmokėjimo palukų, per valdzia užtrauktų skolų ir ant mus galutino pa-vergimo suvartoja — to vien

tik kalinys ir isztrėmimas lau-
kia!

A. Bridickas.
Shenandoah, Pa.

Politiszkos žinios

Amerika. Suvienytų Vals-tijų valdzia beplatindama lais-vę su pavergimu užimtų szalių kone vėl pagimdys maisztus, kokius pagindė Ispanijos val-dzia. Prezidentas užkvietė ku-biečius ant „Padėkavonės“ dienos imti dalyvumą, kurie skaitliuje 1000 maisztininkų isztraukę į miszkus, kad toje dienoje pakelti priesz Ameri-ką maisztus. Kiek tame yra teisybės nežine, bet ameriko-niszki virszininkai buvo pasi-rengę ant tos dienos į karę su kubiečiais. Havanoje 2000 kubiečių nuėję papūszė kapus studentų, kuriūs suszaukė I-spanijos valdzia 1871 metų, ir laikė patrijotiszkas prakalbas. Vakare po gatves vaikszzio-dami szukavo „laisva Kuba“, „lai gyvūja genarolas M. Go-mezas“. Amerikos valdzia esanti pasamdziusi daugybę szpiegų, kad isztirti gyventojų mislis, ir akylai daboja ant siuncziamų piningų isz Ame-rikos į Kubą ir ką veikia ga-vusiejie piningus, ant ko jūs suvartoja. Ypatingai ameri-konai neiszleidžia isz akių par-davėjus ginklų ir jūs perkan-czius. Tai-gi nors Amerikos valdzia jaučiasi gana stipri, tacziaus silpni kubiečiai jai padaro gana daug rupesczių ir kasztų.

Amerika įgijus tolymūse krasztūse kolonijas, dėl iszlai-kymo jose pakajaus ir tvarkos budavoja net 18 kariszky lai-vų. 3 kariszkus laivus pirmos kliasos nū 13,000 tonų, 3 plie-nu apkaustytus laivus po 8000 tonų ir 12 kanūlinių laivų po 900 tonų.

Ant Pilipinų amerikonams rodos pradėjo geriaus sektis, nugabenus daugiau kariaunos. Pilipiniečiai iszsisklaidė į ma-zus pulkelius ir užpūla ant pa-

vienių amerikonų. Bet ne-truksta jiems ir didesnių pul-ky. Aguinaldas traukiasi vis sziaurėn su 1000 kareivių, o genarolai Tino, Pilar ir Togu-din su 1700 kareivių esti kal-nūse provincijoi Union, kur taiso priėmimą amerikonams pakalnėse; 2000 pū vadovyste angliszky, japoniszky ir ispa-niszky apicierų apsikasz ant kelio į Mangalaren. Susimu-szimų mažų atsitinka kas diena ir amerikonų laike vienos san-vaitės užmuszta ir suzeista yra daugiau szimto. Gen. Otis raportūja tik amerikonų per-gales, o kur jiems repasisekė, tai nieks neprivalo zinoti. Amerikonams pasisekė iszliū-sūti 95 ispanus isz pilipiniečių rankų ir 7 amerikonus, bet provincijoi Abra yra dar 5000 ispanų pilipiniečių rankose. Pilipiniečiai apgulti stipres-nių pajiegų vietomis pasidūda ir priima amerikonus su links-ma szirdzia neva. Bet apie tąją meilę bus galima tik vėliaus kalbėti.

Aprika. Nors Anglija turi daug daugiau kareivių ir dar daug gabena, bet ant burų tas nieko veik neatsiliepė kaip tiktai tiek, kad burai užmuszė ir sugavo 3500 anglų. Gen. Methuen turėjo didelį muszį su burais ant Modder upės, kur 500 anglų galą gavo. Mu-szis traukėsi per 14 valandų kur 475 anglai galą gavę bei suzeisti tapę. Kiek burų tapo užmuszta, nežine, nors tiejie tu-reję pasitraukti. Gen. Methuen isz 7000 kareivių, su kuriais traukė pagalbon apgultiems Kimberley jau neteko į 1000 vyrų. Burų nors daug mažiaus visur yra, bet jie anglus szau-nei pakerta. Teip muszyje pas Belmont tapo užmuszta 12 bu-rų ir 40 suzeista, kur anglų ta-po užmuszta ir suzeista net 225; tarp tų 4 apicierai užmuszti o 22 suzeisti. Apie pasidavimą miesto Kimberley dar negirdė-ti. Nataliuje burams teippat

neprasčiausiai sekasi. Pas Estcourt 5000 anglų užpūle ant 1500 burų, kurie pasitraukė atgal, bet užmusė 15 anglų ir 72 sužeidė. Burai sugriovė abudu tiltus ant upės Tugela; vieną vieskelinį antrą gelžkelio 500 pedų ilgą. Per sugriovimą tų dviejų tiltų tapo užkirstas kelias anglams suteikti bent kokią pagelbą miestui Ladysmith. Gen. Clery su 6000 kareivių tapo išsiųstas pagelbon gen. White mieste Ladysmith, bet pakeliui netekęs maisto turėjo apsisototi. Burai visus kelius apstatė su kanūlėmis ir gerai apsikasė laukdami ateinant anglų, kur turės atsitikti vėl smarkus mušis. Teip burams pasisekiant jie įgijo simpatiją aplinkinių gyventojų, kurie tveria savo pulkus ir kariauja prieš Angliją. Viename tik Venterstade 3000 aprikonų prisidėjo prie burų. Farmerei padarę susivienijimą kad gelbėti burams pristatyme maisto. Gen. Buller išleido atsizsaulimą į gyventojus szelpti anglus, kurių gyventojai nudraskė nū iszkabintų vietų ir sumindžiojo, ir ant tojo paliepmo szelpia burus. Anglai turėjo jau pastatyti sargybą sergėjimui geležinkelio ir tiltų Nataliuje ir Capokolionijai, kur gyventojai keliose vietose buvo po rėlėmis dinamitą pakiszę ir vietoms rėles iszardę, kad gaiszinti gabenimą kariaunos. Naktimis trukiai visai nevažinėje o dienomis tiktai su puse greitumo. Gyventojai olandiszkos kilmės arcziaus Kapstadto gyvenanti, dādūda burams visas žines apie anglų kariauną. Burai traukdami į angliszkas valdybas elgiasi labai atsargiai ir pasitaiso kelius ir vietas apsigynimui, jeigu turētu trauktisi atgal. Szitokios tai žinios paeina isz angliszku versmių, kurios yra nū cenzuros gana iszkreiptos, apie nepasisekimus Anglijos. Pagal tas galima matyti, kad anglams yra daug prasčiaus dar.

Pietinė Amerika. Respublikai Venezuela pakilo maisztai, kur po 16 valandų kovos maisztininkai po vadovyste gen. Hernandez pergalejo valdzios pajiegas ir paėmė sustapilę Maracaibo, valstijoi Zulia. Prezidentas Andrade su savo szejmyna pabėgo ant salos Porto Rico.

Anglija. Kolonijų sekretorius Chamberlain savo prakalboje Leicester'yje nurodė susivienijimą valdzių Anglijos, Amerikos ir Vokietijos, ką liberaliszki laikraszcziai iszjūke. Anglija neįstengdama apgalėti burus bei turėdama rengtis į karę su Maskolija Indijose užsimanė susivienijimo, nes negalės viena abiejų pergaleti. Laikraszcziai jūkiiasi isz Chamberlain'o kalbos ir tajį susivienijimą vadina popieriniu. Nors valdonai Vokietijos ir Amerikos geistu tokio susivienijimo, tai visatinai jo neįdžia gyventojai tų szalių ir be kongreso pritarimo, gali jie džiaugtis kaip maži vaikai su lelėmis.

Airiai iszreiszkia savo simpatiją burams ir tūmi pykina Angliją. Vienas sudžia airis pasakė, kad Airija neuzilgo bus ir kaipo Ladysmith, už ką tapo iszmestas isz urėdo, kas labai suezino airius.

Dalis darbu.

Nanticoke, Pa. Praėjusę sanvaitę turėjo straikieriai derības su kompanija, bet nieko gero isz to neiszėjo. Straikieriai reikalauja apart kitko, paszalavimo „fireboss'iu“, kurie priguledami prie kalnakasių unijos laike straike dirbo. Apart kitų reikalavimų straikierių, kompanija sutiko tiktai ant to, kad nekrauti kupinuskarus o tiktai lygmalius.

Shamokin, Pa. Anglių kasyklų savininkai negalėję priiruti prie darbo vaikų neturinčių 14 metų pagal naujus is-

tatymus.

Norristown, Pa. Vietinė stiklų liejinyczia, nedirbusi nū 6 metų, perėjo į rankas A. Scheidt'o, kuri po reikalingų pataisų tūjaus pradės dirbti.

Sharon, Pa. Vietinė geležies liejinyczia „Republic“ turėjo sustoti nedirbusi dėl stokos medegos ir 100 darbininkų neteko darbo.

Pittsburg, Pa. American Steel Hoop Co. geležies liejinyczios esanczios East End ir Monnosen tapo uždarytos dėl stokos užpraszymų ir visi darbininkai heteko darbo.

Racine, Wis. S. Freeman & Sons Mfg. Co. pakelė visiems darbininkams algas ant 10%.

Elwood City, Pa. Vietinė se geležies liejinycziose dirbo gerai, bet dabar sustojo ir 150 darbininkų neteko darbo. Nors daro nekurias pataisas, bet kada pradės dirbti, nežine.

Lebanon, Pa. Szitoje apie linkėje tapo uždarytos anglių kasyklos iki naujų metų ir 1500 darbininkų neteko darbo. Isz netekusių darbo daugiausiai yra lietuvių, lenkų ir slovaku; daugelis iszvažinėjo į kitas vietas jieszkoti darbo.

Sandstone, Mich. Czionai tapo parengtos naujos anglių kasyklos kur tapo surasta turtingi anglių gūliai.

Gamble, Ala. Aplinkinės kasyklose tapo pakeltos kalnakasiam algos po 7 ct. ant tonos ir kompanija numazino prekes ant parako ir aliejaus.

Newark, N. J. Straikas Hedeno skrybelių dirbtuvėi tęsesi tolyn. Hedenas sutiko pakelti darbininkams algas ant 5%, bet nesutiko ant sugražinimo 50 ct. už kiekvieną skrybelę sugadytą, kaipo ir atmetimą tokios mokesties ant toliaus.

Pabrikantai blekinių iszdarbių jieszko darbininkų isz kitur, nes vietinei visi sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos ir nutrumpinimo dienos

darbo.

Irvington, N. Y. Knygų apdirbėjai spaustuvės „Cosmopolitan Magazine“ sustraikavo už numazinimą jiems algos.

Oakland, Md. Artymaiszios vietos tapo atrasti anglių plotai.

Connellsville, Pa. Praėjusę sanvaitę szioje apielinkeje tapo kokso iszdeginta 18,372 peccziūse 194,664 tonai; 4000 tonų daugiaus negu pirm praėjusę sanvaitę.

Chicago, Ill. Lentų pjautuvė firmos Philip Rinn & Co. esanti ant kampo Divison ir Crosby gatvių sudegė pirm praėjusį panedėlį, kur rado smertį ir vienas sargas. Darbininkai iszėjo kitur jieszkoti darbo. Iszkados pasidarė į \$100,000.

Prie kasimo kanalo ant 39 gatvės arti Michigan Ave. susimuszė straikieriai su neunionistais muriniais, kada szitie jie grįžo nū darbo. 9 tapo suzeisti ir tujų skaitliuje 2 policijantai.

Pittsburg, Pa. Union Switch & Signal Co. stato pabirką Swissalle už \$250,000, kur gaus darbą 500 darbininkų.

Fayal Iron Mining Co. gavo apsteliavimą ant iszdarbių už \$1,250,000. Delto ant valandos darbininkai turės darbo.

Duquesne, Pa. Czionais sutarę kapitalistai sutvėrė draugystę po vardu Duquesne Foundry Co. su \$200,000 kapitalo, kurie statys didelę plieno liejinyczia pas upę Ohio, kurioje iszdirbsę po 400 tonų plieno kas mėnesis.

Philadelphia, Pa. 100 liejinkų su pagelbininkais Crampo laivų dirbtuvėje sustraikavo reikalaudami didesnės algos. Jie reikalauja pakėlimo algos nū \$1,38 ant \$1,75 per dieną už 9 valandų darbą; pagelbininkai reikalauja vietoje 90 ct. \$1,25 už 9 val. darbo.



Laiszkas isz Pilipinu.

Pasig, 15 Spalnio 1899.

Turėdams nekiek atlieka-
mo laiko, pasirįžau ir vėl
paraszyti kelis zodzius į „Vie-
nybę“ apie mūsų szios sanvai-
tės atsitikimus.

Spalnio 10 dieną vadas pir-
mo bataliono 37 pėstininkų
pulko gavo paliepimą eit ap-
ziūrēt apie miestelį Muntinlu-
pa, kuris yra apie 35 myles nū
Pasig į pietvakarius. Vadas
davė paliepimą kad isz trijų
kompanijų iszrinkti po 38
sveikiausius vyrus kelionei;
silpnesnius paliko sergeti mie-
stelį Pasig. Tarp sveikųjų ir
asz patekau, ir teip ant ryto-
jaus priesz pietus iszėjom 114
vyrų su 8 apicierais Muntin-
lupa linkon. Ejom per kal-
nus, klonius ir pelkes iki 10
valandai vakaro; ant vieno
kalno apsisostojom nakvoti; val-
gį turėjom kiekviens sau pa-
siēmę. Pavalgę atsigulēm ne-
va, bet negalėjom užmingt per
kandimą vūdų. Ant rytojaus
3 valandai vėl pasidrūtinę
traukēm tolyn kaip greitai ga-
lėjom. Pakeliui užėjom į vie-
ną miestuką, nežinau jo vardo,
pasilsēt; czion norėjom nusi-
pirkt ką nors pavalgyt, bet
gyventojai nieko mums nepar-
davė ir nepriēmė amerikonis-
kų piningų. Praneszus apie
tai vadui, tasai pasakė: „jeigu
pilipiniečiai nenor imti ame-
rikoniszkių piningų, tai imkit
ką norit be piningų“. Karei-
viam to tik ir reikėjo. Bet
mes per daug pilipiniečių ne-
nuskriaudēm. Jug 114 vyrų
kartą pavalgyt nedaug reik.
Visztų ir kiauszių neliko
veik nei vienos tame miestely-
je, o priegtam suvalgēm kiek-
radę pomeranczių, riesztų ko-
kos ir bananų. Teip dovanai
pasidrūtinę ejom tolyn ir ant-
roi valandai po pietų priėjom
miestelį Muntinlupa, kur gy-
ventojai patyrę mus atėjus isz-
kabinėjo baltus vėlukus prie
namų isz marszkių padurkų.

Miestelyje vyrų nebuvo, tik-
tai keliolika moteriu su ma-
žais vaikais. Miestelyje visai
nesustojom, bet ejom tolyn
keliu į kalnus, kur isz kairė-
sės pusės atsiliepe keletas szu-
vių ir paskiaus rodos lyt pra-
dėjo kulkoms, kurios duzgė
aplinkui kaip butės. Mes ga-
vom paliepimą iszsisklaidyt ir
sugult ant žemes; mes neturė-
jom jokios uždangos gulėdami
ant lygumos, kas pilipinie-
cziams nū kalnų buvo gerai
matoma. Mes sugulę teipgi
pradėjome szaudyti ir vadas
pirmosios kompanijos savo vy-
rus pavedė priszakyn ir tie
nepaspėjo pasikelti kaip ir isz
deszinės pusės kalnų pradėjo
kulkoms lyti. Mes gavom pa-
liepimą neszintis atgal, kiek
įstengiant greitai ir apleidę
gulyklas neszinomės į miestelį
ir iszsisklaidēm. Mes iszeida-
mi paēmēm tiktai po 100 szu-
vių, kurių buvo mažai. Atsi-
traukę nū pilipiniečių pas-
kiaus suėjom į pajurį, kur ra-
dom geresnį užsislėpimą ir
greicziaus buvo galima pa-
siekti pagelbą. Tada vienas
isz mūsų kareivis nakezia nu-
kako į Bacor, telegrafavojo į
Manilą, kad atsiustu į pak-
rasztį jurių, kur mes tunojom,
kanūlinį laivą su kitu mažes-
niu, ir kad atgabentu maisto
bei kulų, nes mums gal iszei-
ti prastai. Ant mūsų laimės
laivas atplaukė 3 valandą nak-
czia ir teip mes pasilikom isz-
gelbėti nū matomo galo.
Mums pabėgus, pilipiniečiai
mus vijosi ir pajurėje buvo
isz visų szalių apsupę ir ant
rytojaus butų padarę isz mus
cibulinę. Pro auszrą kanū-
linis laivas pradėjo szaudyti
granotomis į visas puses ir pi-
lipiniečiai turėjo pasitraukti.
Sztam muszyje tapo isz mūsų
3 užmuszti, 3 sužeisti o 7 visai
prapūlė. Ar mes nuszovēm
kokį pilipinietį, tai nežine.
Ant vakaro pasiekēm Bacor,
kur pernakvojus ant rytojaus
mus nugabeno į Manilą su lai-

vų, o isz ten vėl į Pasig, kurį
pasiekēm tik 10 val. vakare.

Mą nekaip sekėsi tame szar-
micelyje. Pas Muntinlupa
mes 4 kareivei skubinomės
pereit per upę, kur buvo per-
dėta viena bambusinė kartis
ir kita plona, nusitverti ran-
kon; mano draugai perėjo ge-
rai, o mą užėjus ant karties,
toji perluzo ir asz pliupt į
upę; o upė buvo gili. Jeigu
ne draugai, bucziau prilakęs
kartu su szaudykle, kuri bur-
buliūdama prigirė. Draugai
mane isztraukė pridavę savo
szaudykles, nes upės krantas
buvo labai status. Kitą kart
paraszytiu daugiaus.

J. Jakas.

Lapkriczio 16 dieną ant
9 val. vakare mirė

**DR. VINCAS
KUDIRKA**

Naumiestyje, Suvalkų gub.
Dr. V. Kudirka yra gimęs
Paezerių kaime, Vilkavisz-
cio paviete, Suvalkų gub.,
baigė gimnaziją Mariampo-
leje, universitetą — Varsza-
voje. Pabaigęs mokslus ap-
igyveno Suvalkų gub. isz
pradzių Szakiūse, paskui
Naumiestyje. Sirgo ilgai ir
paskutinius metus praktika
neuzsiiminėjo. Platus ap-
raszymas jo gyvenimo bus
padūtas vėliaus. *D.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Pittston, Pa. Blaivininkų
draugystė vardan Szv. Baltra-
miejaus prisiunczia \$5,31, ku-
riūs geros valios tautiečiai
paaukavo per apvaikszezioji-
mą sukaktuvių Simono Dau-
kanto 29 Spalnio. \$2,00 sky-
riam Lietuvos kankintiniams,
o \$3,31 parodai lietuviszkos
literatūros Paryziuje.

Teip rupinantės pagal isz-
galę apie bendrus reikalus,
neuzsimirsztam ir apie savus,
draugiszkus. Ant paprasto
susirinkimo Blaivystės Drau-

gystės 18 Lapkriczio vienbal-
siai visa draugystė nutarė nu-
mazinti pristojimo mokestį per
sekanczius 3 mėnesius ant \$1,
kad norintieji prisiraszyti
prie Blaivystės Draugystės ga-
lėtų isz to pasinaudoti. Dau-
gelį girdėjom kalbant ir no-
rint prisiraszyti prie Blaivy-
stės Draugystės, bet kurie atsi-
laikę dėlei perdidelės mokesties
prisiraszymo; už tat dabar isz-
pildome broliai jusų norą ir
numazinam prisiraszymo mo-
kestį isz ko tiktai pasinaudo-
kite ir kūmi skaitlingiausiai
prisiraszykite prie mūsų blai-
vaus pulkelio.

Preziden.—*J. Kuzmickas,*
Sekretor.—*V. Martiszius.*

Lawrence, Mass. Lapkri-
czio 18 dieną atsibuvo balius
ant naudos lietuviszkos para-
pijos ir užpelno atliko pusėti-
nai o teipgi ir žmonės užsilaike
graziai laike balius.

Spalnio 22 buvo prova lie-
tuvų, lenkų ir rusų už musz-
tynes ir garbės nuplėszimą.
Už tulką jie buvo paēmę zy-
delį, bet sudzia negalėdamas
nieko suprasti isz to zydelio
sznekėjimo atidėjo provą ant
kitos dienos ir liepė pasijiesz-
koti geresnį tulką.

Skundėjai norėdami iszlai-
mėti provą atvyko pas mane,
idant jiems tarpininkaucziau,
ką asz ir padariau; laike pro-
vos turėjau kalbėti keturiose
kalbose už ką ir \$4,00 pelniau
bei kasztus kelionės. Už tai-
gi pusę to užpelno aukauju
ant tautiszkių reikalų; ant pa-
rodos Paryziuje 50 ct., kan-
kintiniams 50 ct., ant pamink-
lo kun. A. Burbos 50 ct. ir
„Motinėles“ draugystei, ku-
rios mieris yra szelpti užrube-
zyje besimokinanczią jaund-
menę 50 ct.

Mūsų miesto lenkai didei
neapkenczia lietuvių ir kiek-
galėdami traukia lietuvius
prie lenkystės. Bet sztai kaip
tikosi. Susimuszus lietuviams
su lenkais, kuriūs lietuviiai nu-

peszė, lenkai pasikvietė mane už tarpininką į sudą ir pirmą visko parsivedė namon kad užpundyti, kad gerai sude kalbėčiau, kad jie laimėtų provą. Atėjęs pamaciau pavėkslą Adomo Mickeviciaus ir tyčioms užklačiau kas tai per vienas. Atsakė, kad tai Adomas Mickeviczius, garsingiausias rasztininkas iš visų lenkų ir padėjo priesz mane jo rasztus: Asz jiems pasakiau, kad Mickeviczius buvo lietuvis ką liudyja ir jo rasztai, nes viskas raszta apie Lietuvą tiktai, ir pradzioje savo rasztų jis prie to mielai prisipažista sakydams: „Lietuva, tėvyne mano...“ Nors Mickeviczius nemokėjo lietuviskai kalbėti, bet kunu ir dvase buvo lietuviu. Lenkelei ma ant to nieko neatsakė ir tik po valandai vienas pradėjo tvirtinti, kad Mick. buvo lenkas, nes raszė lenkiskai o ne lietuviskai. Asz atsakiau jiems, kad sziaudien veik visi airiai Amerikoje nemoka airiskoi kalbos nei turi savo spaudos, bet vis pasilieka airiais, o ne lenkais arba vokieciais. O jug ir paczių lenkų vaikai Amerikoje jau nemoka lenkiskai per savo tėvų kalte, bet vis jie skaitosi lenkais o ne kokiais kitais. Tada visi lenkai atsakė kad tas tikra tiesa, o Mickeviczius ir iszrodo kaip lietuvis, nes ir plaukus teip apskritai nusikirpęs kaip tuli lietuviai ir sziaudien neszioja. *V. M. Sabonis.*

Lost Creek, Pa. Lėpkričio 19 dieną buvo susirinkimas T. M. D. kūpos, kur į susirinkusius kalbėjo nesenei atvykęs iš Lietuvos Albertas Bridickas, pradinės mokyklos mokintojas, kuris prasikaltes priesz cariską valdžią už lietuvių turėjo apleist tėvynę. Dėlto nors trumpai padėsiu įtalpą jo kalbos.

„Jūs garbustau tiečiai, kurie prigulite prie T. M. D., zinote

ir suprantate jos mierius, kad tai yra dėl pakėlimo lietuviszkos literatūros ir mokšlo platinimo tarpe savo brolių. Jus jau atjaučiate tikrą meilę tėvynės, nes neszate dvasiszka pena savo broliams į tėvynę suteikdami jiems rasztus, jus garbios draugystės iszleistus.

Kas tai yra meilė tėvynės ir kokia ji turi buti? Sziaudien kiekvienas iš mus pasakys, kad asz myliu tėvynę, asz ilgiūsi jos. Bet tam ir baigiasi visa meilė pas daugelį iš mus brolių. Tokia meilė yra tik pavirszutinė, bet ne tikra tėvyniszka meilė. Kiekvienas žmogus, kuriam kampe gimęs ir augęs, ten jam linksma ir gražu, ir jo jausmas risza jį prie to kraszto. Dėlto kaip persikelia į kitą krasztą, nu-liudęs jis ir neramu yra jam nedėl to, kad jo ten tėvas arba giminės liko, bet dėlto, kad jo jausmai riszasi su kiekvienu kalneliu bei kloniu, trobelė ir medeliu; užtad, jis jaučia neramumą savyje ir norėtų, kad ir vargingiausiai, bet savo gimtinės kraszte buti. Usztatai mus meilė tėvynės neturi užsibaigti kuno jausmais arba aszaroms gaileszcio. Ne! Sziaudien meilė tėvynės szaukia mus prie darbo, ir kas isz gali, tojo priderystė yra dirbt dėl tėvynės. Kiekvienas tautietis nors mažu szapeliu darbo dėl savo tautos prisidedantis, greitai mus vargingą tautą sulygins su kitoms tautoms. Ir tada kiekvienas galėtume isztart kad mylėjom savo tautą, tėvynę, nes trusėm dėl jos naudos ir gerovės. Didelės naršybės ir kantrumo reikia mums sziaudien, matant kaip užsišpyrė gudas lietuvių isznai-kint, tūs vyrus, kurie atjaučia savo tautos vargingą padėjimą ir rupinasi visiems savo broliams tą parodyt, tampa isztrempti iš tėvynės, kad ne-jieszkotų giedresnės dienos dėl savo tėvynės. Gal neviens pasakysit, kad dėl mus tautos

nera geresnes ateitės, ir ji turės pražuti? Klystų toks tautietis, kuris teip mislytų. Sziaudien mus tautos judėjimas lygus sriaunam upeliui, kurio bėgio niekas negali sulaikyt. Da visai ne daug laiko praėjo nu atbudimo mus tautos, tai yra nu iszėjimo pirmo laikraszcio „Auszros“. Iki tam laikui mažai turėjom vyrų, kurie dirbo dėl savo tautos. O pa-ziurėkim sziaudien, szimtais galim skaityt jau, kuri rauja varpuczius iš tautiszkos dirvos. Į tokį trumpą laiką kiek laikraszczių pasklido mūsų tarpe, kiek knygų, kuriuos metas į metą dauginasi, su kurioms ateinantį metą jau galėsime pasirodyt visam svietui ant visasvietinės parodos Paryžiuje, kad mus tauta gyvūja, kurią maskolius svietui garsina jau neesanczia tarp gyvūjų. Tūmi užgėdysim mes jo budeliszka pasielgimą žmonių akise, ir dūsim suprasti tironui, kad neturi jis galės, mus nu tautiszku darbų stabdyt, kad mes į tokį trumpą laiką jau tiek galėjom nuveikt. Be abejonės broliai dabar bus jau lengvesnis darbas dėl tautos; kiekviens iš mūsų tur tą viltį, kad jau netolyma ta valanda, kad ir mes lietuviai tokią valnybę turėsime savo tėvynės, kaip ir kiekviena tauta ant žemės. Jau zodžiai mus poeto Mairionio randa priėmimą tautiezių krutinėse, kuris sako:

Į darbą, broliai! vyrų į vyrą
Szarvoti mokslu įstabiū!
Paimsme arklą, knyga, lyra
Ir eisime Lietuvos keliu...

Sqnaris.

Brooklyn, N. Y. Atėjus ilgiems rudens vakarams, neturėdams ką veikti pradėjau snausti beskaitant mano draugui „Linksmą Valandą“. Tame tarpe suszviltė gromatneszys, iszbėgau laukan, ir padavė „Vienybę“ dėlko ir snaudulys dingo kas zin kur. Didei nusi-

džiaugiau iš užmanymo p. Tutuczio, kuris rodyja mūsų jaunūmenei, turincziai stoti kariaunon, atlikti dvi naudas: apsiszviesti per skaitymą lietuviszkų rasztų ir iszsigelbėti nu kariaunos ir visų cariszku žabangų. Ir apart to, priesz verstų cariszką valdžią sugrazinti mums spaudą, per ką nustotu tasai tironiszkas persekiojimas ir paplistu tarp mūsų brolių mokslas. Pabai-gus tą straipsnį skaityt, mudu su Jurgiu pasidžiaugėme, kad kas diena atsiranda nauji užmanymai, ir tai praktiszki, ant labo mus nuvargintos tautos ir dauginasi skaitlius darbininkų ant tautiszkos dirvos. Ir rodosi kas užmuszė mūsų džiaugsmą su nūdais, perskai-czius žinę apie buvusiais prakalbas sukaktuvėse mūsų tautos tėvo Simono Daukanto, ant užmanymo Blaivystės Draugystės Pittstone, ką dvasiszkas carukas norėjo sugaiszinti. Dauguma mūsų brolių mano, kad jie atkakę Amerikon jau yra laisvi, neprivalo bijotis caro tarnų, bet asz sakau vieszai, kad suspauda ir despotizmas yra tas pats! Lietuvoje caras persekioja už lietuvių, o Amerikoje dvasiszki carukai! Kam rodosi negal rupėti atgijimas mus tautos, brolių apsiszvietimas, szelpimas tautiszku reikalų, pagerinimas skurdžiaus darbininkiszko gyvenimo? Szitūse klausimūse turėtu buti pirmaiseis mūsų dvasiszkiejie vadovai, bet dovanai to nu jų lukėti. Kaip matome iš paskutinio laiko mūsų dvasiszku vadovų darbų be skirtumo, visi yra prieszingi virsz minėtiems klausimams, nors tuli stengiasi pasirodyti vietomis neva szelpėjais, o savo darbais daro prieszingai. Nors asz nedaug pažistu istoriją, bet kiek macziau iš skaitymo, tai apart valdanczių valdžių, prieszingų laisvei, apszvietai, tautystei ir socialiszkam klau-

simui, yra vis buvusi kartu ir dvasiskija, kokio vardo ji nebutų. Progresistai turėjo kovoti kartu prieš abejus, nes valdžia su dvasiskija visurėjo ir eina isz vien, kad kūmi ilgiausiai palaikyti žmones aklybėje, kad galētu ilgiaus isz jų naudotisi. Bet žmonėms susipratus griuvo abiejų galybė. Kas įvyko pas kitas tautas, tas įvyks ir pas mus, nes toš pacios sanlygos. Nors dar stovi jūdi debesiai ant mūsų lietuviszkos padangės, bet kas kartas vis giedrinasi, kas kartas esti szviesiau ir stiprina lukestį, kad praszvis ir saulė, ir suszildys kiekvieną tėvynainį, kareivį; už tiesas žmonijos ir brolių.

V. P. K.

Westville, Ill. Mes aukų rinkėjai atsakome p. Baczkauckui ant 81 num. „Saulės“, kad tie trys aukautojai, po kurių vardais buvo padėta „Saulės skaitytojas“ supranta p. B. veidmainystę ir ypatingai reikalavo teip parasyti, parodydami, kad jie daugiau iszmano apie tautiszkus reikalus ir jų szelpimą, negu p. B., kuris visokius prakilnius užmanymus su purvais maiszo. Geriaus padarytų p. Baczkauckas visai nesikiszdamas prie tautiszkų reikalų, nes tūmi tik pasirodo visų akise niekszu. Mums rodosi kad p. B. nors tylėtu, jeigu neremia tokių reikalų, tai užlaikytu bent neutraliszką garbę. Kas priešzinasi tautos reikalams, tas nėra vertas, kad jį toji tauta savo tarpe laikytu. Gana mus vargina visoki svetimi despotai, tai bent saviejie nevarginkite — nebukite savo brolių judosziais. Aukų rinkėjai:

A. Žibutis,

Ed. Zanievskis,

A. Apanaitis.

Spring Valley, Ill. Ne daug reik tėmyt, idant pamatyti ką pikto, bet gero tai re-

tai, retoi vietai nekiek atrandame. Skaitant laikraszczius, net plaukai pasisziausia nū gamtos darbų, kurie vien tik isznaikinimą daro. Ten ciklionai prazudė szimtus ir tuktanczius gyvunų, ten perkunai daugel iszkadų padarė, tai vėl vandens užliejo daugybės laukų ir viską supustyjo, nusineszdami teipgi nemenkai gyvaszių visokių. Ir kur nepažvelgsi žmogus, visur užtėmyji vien iszkadas ir pikta. Nesenei skaitydams kaikrasztį, radau apraszymą apie vieną rodos užgesusį ugnekalnį (vulkaną), kuris per ilgus metus nerodė savo pavojingumo ir tūmi nuramino aplinkinius gyventojus teip, kurie tikėdamėsi visiszko užgesimo ano ugnekalnio, vis artinosi prie jo arcziaus apsigyvendami. Vienog koks iszgastis netikėtoi valandai apėmė gyventojus, kada rodosi isz užgesusio amžinai ugnekalnio iszšiveržė liepsna su ugniniu purvu viską palaidodama, kas buvo priartinęs, kas nespėjo pabėgti. Sztai panaszus atsitikimas, lygus su tūmi gamtiszku atsitikimu.

Mūsų miestelyje nū tulo laiko buvo užvieszpatavęs ramumas, meilė ir sutikimas tarp lietuvių. Rodosi visoki vaidai ir neapkanta viens antro buvo užgesę, kaip tas ugnekalnis, pasiszalinus isz mūsų tarpo kun. Pežai. Isznyko bedieviai, dingo nesutikimai, apkalbos, kersztavimai ir įkaiytytas, per kun. Pežą, dėl bedievių pragaras; buvo nustojusi lietisi toji karsztoji lava isz lupų kuningo ant smegenų mūsų brolių. Bet neilgai teip buvo, ir vėl netikėtai atgijotasai užgesęs vulkanas, isz kurio liejasi dar karsztesnė lava.

Atkakęs pas mus kun. Servetka neilgai galėjo kėsti ramumą, jam nepatiko sutikimas žmonių ir jis tūjaus paliepė raufi kvieczius isz kukalių ir sudeginti, kaip Prancuzijoi

24 Rugsjuczio 1512 m. Szv. Baltramiejaus naktį, kur isz žudė ir sudegino į 70,000 žmonių. Taigi ir vėl kyla teifunai tarp mūsų, kaista pragaras dėl bedievių dar labiaus. Skaitymas necenzurūtų knygų užgintas po bausme prakeikimo ir atmetimo nū katalikystės, nevale skaitanczių nei klausyti, nei pirkti knygų ir jas namūse laikyti, nei dūti piningus ant jų spaudinimo, o su bedieviais tai ir kalbėti užgynė. Kas tiejie per bedieviai? Ogi visi, kurie neszoka pagal kun. Servetkos smuiką, nori zinoti viską kas dėstisi ant svieto ir kaip reikia gyventi. Atsikraustęs į mūsų parapiją, ragino prie meilės, vienybės, mokslo ir net liepė vaikus siusti pas jį mokintis, kuriūs zadėjo iszmokinti net iki penkių klisų. Apskelbė esąs mylėtoju tėvynės Lietuvos ir sakėsi pats lietuviu esąs, iszrodė kokią naudą žmogui suteikia mokslas. (Czia ne galima suprasti kaip galima mokslą įgyti neskaitant knygų, apszvietanczių žmogaus protą, o tokios visos knygos yra be cenzuros. Isz cenzurūtų knygų, kaip tai „Garso“, „Peklos“, „Dogmatų apie pragarą“ jug žmogus jokio apszvietimo neįgys.) Kun. Servetka uždėdamas cenzurą ant lietuviszkų rasztų save tik ant jųko pastatė. Jug czia ne Maskolija, bet laisva szalis, kur visi rasztai abelnai yra be cenzuros. Kun. Servetka ragino prie meilės tėvynės ir nurodė, kad tėvynę mylėti galima ir be skaitymo necenzurūtų rasztų. Bet kiek yra mylėtojų isz skaitanczių cenzurūtų „szaltinių kuningiszkų skarbų“? Kuningai mus mokino jūs mylėti per 500 metų, ir sziaudien tautieczius prakeikia, kurie isztikrujų dirba ant tautiszkos dirvos. Kun. Servetka sakėsi esąs mylėtoju tėvynės, bet nei pusės cento ne paaukavo ant tautiszkų reika-

ly, apie kuriūs visų paaeiga yra darbūtsi ir aukauti, ypatingai dabar įvykdinime mūsų parodos Paryziuje. Kuningas rods ragina žmones prie aukų, bet tiktai ant batnyczios ir miszių. Liudna ir praneszti tokias zinas; neesant gerų, reik praneszti blogas.

Dėlto broliai lietuviai! nepaisykim ant tokių uždraudimų mūsų dvasiszkų vadovų; pirkim ir skaitykim kūmi daugiausiai moksliszkų knygų, lavinkime savo protą ir nesidūkim savo smegenis apdumti nū mylėtojų tamsos.

R. Plunkena.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Prie Gilbertono kūpos prisiraszė sanariai szie:

| | |
|-------------------------|-----|
| 516 J. Lukoszeviczia | -15 |
| 517 A. Vaicziunas | -15 |
| 518 J. Ritckis | -5 |
| 519 J. Raszimas | -5 |
| P. Urbanaviczia (miręs) | -10 |
| Damokėjo metinę: | |
| M. Sanda | -25 |
| J. Pauliukonis | -35 |
| M. Ivanauskas | -50 |
| A. Žubris | -25 |
| P. Zygmanta | -5 |
| J. Ulbinskas | -20 |
| V. Bigelis | -10 |
| Veronika Bigelienė | -10 |
| V. Bigelis | -10 |

Viso \$2,40

Prie Waterbury'o kūpos prisiraszė:

| | |
|--------------------|-----|
| 520 J. Kudirka | -60 |
| 521 A. Spitrius | -60 |
| 522 J. Sarapinas | -15 |
| 523 K. Kukaitis | -15 |
| Uzsिमokėjo metinę: | |
| K. J. Senkus | -60 |
| Pr. Jaszinskas | -60 |
| J. Szluzinskas | -60 |
| J. Natkeviczia | -60 |
| J. S. Pruselaitis | -60 |
| Jur. Priseviczia | -60 |
| Marė Priseviczienė | -60 |
| M. J. Damijonaitis | -60 |
| J. F. Daniseviczia | -60 |

Viso \$6,90

| | |
|-------------------------------|-----|
| Northhamton, Mass. | |
| užsimokėjo metinę: | |
| V. V. | -60 |
| K. Žalinkevyczia | -60 |
| Prie Pittstono k. prisiraszė: | |
| 524 J. Lazauckas | -60 |
| 525 J. Žilinskas | -80 |
| 526 Felek. Mazurkevyczia | -60 |
| 527 Ant. Žurauckas | -60 |
| 528 J. Szilingis | -60 |
| 529 Mat. Gusas | -50 |
| Užsimokėjo metinę: už 99. | |
| V. K. Pukas | -60 |
| J. Kuzmickas | -30 |
| J. Andriuszis | -30 |
| J. Grėbliunas | -60 |
| M. Baranauckas | -60 |
| T. Pauksztis | -60 |
| J. Kluczinskas | -60 |
| A. R. Spudis | -60 |
| V. Gradeckas | -30 |

Viso \$7,80

| | |
|------------------------------|-----|
| 530 kun. A. M. Milukas | |
| aukautojas. | |
| 531 p. Žemkalnis garbės | |
| šararys. | |
| 532 Fr. Arlauskas Spring | |
| Valley, Ill. | -60 |
| T. Astramskas metinės \$1,00 | |
| „T. M. Dr.“ centr. sekret. | |
| M. J. Damijonaitis. | |

Apie išsiuntinėjimą
knygutės.

Knygutė „Lenkai ir Lietu-
viai“ jau išėjo iš spaudos ir
kaip įstatai rodo, jog ša-
rarys gauna po vieną knygą,
tai žiūrėdams iš centralisz-
kų sekret. knygų, kurie šana-
riai yra mokejė 60 ct. už šiuos
metus (1899) tiems visiems
išsiusta knygelė. Suraszę
padaviau statei į spaustuve dėl
išsiuntimo (kad negalės spaus-
tuve tiek darbo atlikt tai nu-
siųs knygai p. Olszinskui, ku-
ris išsiuntinės).

Czionais padūdu po kiek
kuri kupa gaus knygelę:

| | |
|---|-------|
| Minersville, Pa. siūsta ant T. As- tramsko | 4 kn. |
| Union City, Conn. S. Pruselaicio | 16 |
| Plymouth, Pa. P. Mikolainio | 8 |
| New-York City, L. Eremino | 13 |
| Spring Valley, Ill. J. Jazavito | 14 |
| Elizabeth, N. J., S. Makaucko | 7 |
| Newark, N. J., M. Ambrazevi- ciaus | 4 |

| | |
|-------------------------------------|----|
| Waterbury, Conn. P. Yncos | 44 |
| Pittston, Pa. J. Kuzmicko | 43 |
| Lost Creek, Pa. M. Bridicko | 6 |
| Grand Rapids, Mich. J. F. Bailsza | 3 |
| So. Boston, Mass. Kubilskio | 4 |
| Jersey City, N. J. S. Bielavicziaus | 17 |
| Shenandoah, Pa. Jono Kuncos | 7 |
| Scranton, Pa. A. Szilingio | 2 |
| Gilberton, Pa. Ant. Ilguno | 6 |

Ir szej pavieniams. Dar
meldziu padūti adresą bei kas
užsiima reikalais „T. M. Dr.“
kūpos Wilkes Barre, Pa.?

Mirus Virpszai, nežinau ki-
to adriso į tą kūpą, tai ir kny-
gų nesiuntėm. Taigi malo-
nėkit padūti adresus: šanariai
šie: p. A. Kamaitis iš Blo-
osburg, Pa., p. A. Paulekas
išz Athens, Ill., p. A. Grigai-
tis išz Glen Lyon, Pa. ir M.
Stalmokas.

Kaip matėm išz atsiliepimo
p. T. Astramsko, kad tik
t o l i a i pasilieka prezidentu
kol kitą apsirinksim, o kad
p. Astramskas apsunktas
darbais, tai be abejonės, dar-
mes turim pasiskirti kandida-
tą ant „T. M. Dr.“ prezidento.
Asz nū savęs perstatau p. Pi-
jų Kaczergį išz Jersey City,
N. J., kaip vyrą ant to tinkamą.
Kas apie tai daugiau?

Truputį vėliaus bus pagar-
sinta apie kasztus išzleistos
knygutės ir visą padėjimą.

M. J. Damijonaitis.

Reikale musu kankintiniu.

„Lietuva“ 45 num. ragina
išzrinkt Komitetą dėl sudava-
dijimo aukų, paaukautų pa-
szelpai kankintinių, teip kaip
Komitetas dėl Paryžiaus paro-
dos, ir kad butų ypotos atsa-
kanczios tam tikslui. Teipgi
yra reikalingas toksai Komi-
tetas ir Europoje. Užman-
mas geras, praktiszkas ir rei-
kalingas. Dėlto aukautojai,
aukavusieji kankintiniams,
lai išzreiszkia savo nūmonę
padūdami balsus. Į Komite-
tą asz užmanau Dr. J. Szliupą
—prezidentu, p. Szerną „Lie-
tuvos“ redaktorių — rasztinin-

ku ir p. Olszewskį „Lietuvos“
išzleistoją — kasierium.

Toksai Komitetas yra reika-
lingas dėl sucentravimo aukų,
kur susirinkus bent \$25,00 ga-
lėtų išzsiusti kur reikia. Da-
bar aukos kankintiniams guli
laikraszczių redakcijose be
naudos, o reikalaujantieji jug
galētu jas suvartoti.

Nenūrama.

Pasarga

Virszininkams ir rasztininkams
„Susivienijimo“ kuopa.

Nors „Tėvynėje“ buvo pa-
talpinta kūpų virszininkams
p a s a r g a kas link siunti-
mo kasieriui piningų vienkart
ir vardų užsimokėjusių prigul-
inczią dūklę, bet prisieina pa-
sargą tą dāpildyti kaip neda-
teklį formos „Susivien.“ rei-
kalūse.

1. Visi virszininkai ir se-
kretoriai negali užsitikėti ir
priimti kitų kūpų šanarius,
kurie neatsigabena paliudyji-
mą virszininko ir sekretoriaus
kūpos, išz kurios pėsikelia.
Pėsikelianciam transferkortę
virszininkai negali dūti, jeigu
kūpoje yra skolingas.

2. Siūsdami kūpos kasieriai
ar virszininkai piningus centra-
liskam kasieriui, privalo ai-
szkiaai pažymėti kūpos nume-
rį, jeigu draugystė siunczia,
aiszkų jos vardą; ir, vardus
siuncziant vienkart kasieriui,
privalo pažymėti kas kiek mo-
kejo, nes dar nenoriai tą daro.

3. Piningus kūpos sudėtus,
negali siūsti niekam kitam,
kaip tik vienam centraliskam
kasieriui p. Radzevycziui į
Shenandoah, Pa.

4. Priimant šanarius naujus
nereikia dėti į aplikacijos abe-
jojanczių žodžių, kaip kad dar
atsitiko, ir teip: Keletas Su-
sivienijimo raszėjų aplikacijos
sako: „serga retai, serga ne-
labai“, ir beziurint į tokią ap-
likaciją mislijasi: ligustas pri-
imtas! bet toliaus pasirėdo,
kad visos aplikacijos raszėtos

ir šanariai priimami vis nela-
bai serganti. Jeigu serga kas,
zinoma kad nevalia priimt.

5. Pagarbės naujus šanarius
nereikia priiminėti, nes jie bus
tik iki Naujam Metui, o to-
liaus rokūsis kaipo skaitytojai
„Tėvynės“, ir įmetas kasztūs
\$1,00, nes kas nedelia išzeidi-
nės „Tėvynė“.

6. Butų gerai, kad kožna
kūpa pasirupintų savo peczė-
tį, kuri visados butų liudinin-
kų paraszo vyriausybės ir rei-
kalų kūpos.

7. Virszininkai ir sekreto-
riai kūpų, privalo visų savo
šanarių surinkti adresus, ir
aiszkiai suraszę prisijust „Tė-
vynės“ redakcijai idant pir-
mas numeris „Tėvynės“ ei-
dams po Naujam metui, pri-
gulincziai galėtų dāsiekti na-
mą kožno šanario prigulinczio
į Susivienijimą.

Gūdotinos kūpų „S.“ vy-
riausybės teiksites išz savo ma-
lonės augszciaus parodytos
formos prisilaikyti, ir su tūmi
įvesime pritiukantesnį pada-
vadijimą reikalūse Susivie-
nyjimo.

Žemiausias Jusų tarnas
Centraliskas sekretorius
T. Astramskas.

Atsakymai.

V. J. Stagarui, Shenan-
doah, Pa. Mes nūrodėme sa-
vo atsiliepime tik ant musų
daromas apszmeizas, o tamista
atsimuszei į parodą. Tamista
reikalauji parodymų. Taigi
45 No. „Vilties“ yra statei
kenkencziu parodai, nes Pasa-
linis pjudo statei žmones ir
b e g e d i s z k a i apmelavo
Komitetą bei kasierių. Už
padarymą tamistos kasierium,
pasidėkavok kun. Žilinskui.
Tamistos nūmone apie mus to-
kia kaipo kuningo jau, nors
nū ateinanczios vakacijos ren-
giesi dar tik į seminariją. Szi-
tokia tai musų nūmone apie
tamistą.

P. Sakalauckui, New Britain, Conn. ir P. Staknevičiui, Minersville, Pa. Mes nusitikim kad Komitetas išsiburnijęs nū panaszių dalykų ateiteje sergėsis ir dėlto nenorim kelti tolesnių vaidų.

„Tėvynės“ redaktoriui. Perspaudindami žines iš „Vienybės“ paminėkite iš kur jas paėmėte, pą kiekviena žine. Perspaudinimą mes neužginame, bet reikalaujame parodymo kad iš „Vienybės“ paimta.

Isz visur.

Aprikoje, Port Said, tapo atidengtas paminklas Ferdinandui Lesseps, prancuzui, kuris iszkasė Suezio kanalą.

Armėnijai vėl užgimė karė armėnų su kurdais, kur apie Vilajet ir Erzerum musztynėje krito iš abiejų szalių po 50 vyrų.

Lankantės Vokietijos ciesoriui dabar Anglijai, Londone jau, Viktorija iszkėlė pietus tiktai už \$10,000,000 vertybės, skaitant valgius ir visus papūszimus bei patarnavimus kartu. Kaip ilgai žmonija daleis tokius niekus varinėti!

Isz Minsko gubernijos, Nesviežians, vienas kuningas tapo iszvežtas į kliosztorių į Vitebsko gub. už prasergėjimą žmonių nū pravoslavijos ir raginimą laikytis savo tikėjimo. Maskoliai labai apgaili tą atsitikimą jie norėtu, kad katalikiskikuningai platintų pravoslaviją.

Ant Austrijos rubežiaus sugavo žydą, kuris bėgo nū savo pacios į Lvavą, Galicijai. Szitas žydas budamas Žirardove įsimylejo į katalikę merginą ir priėmė katalikystę; mergina už jo tekėjo gelbėdama žydo duszią. Nusibodus žydui gyventi su savo paczia, apsiėmė

pabėgti, nes kuningas nedavė atsiskyrimo. Pati szokinėja apie savo vyrą, o tasai neprisi-pažįsta jos ir sakosi žydu esąs.

Londone vienas darbininkas senų knygų krautuveje nusipirko už pigę prekę seną Bibliją. Jo pati skaitydama atrado porą suklijūtų laksztų, kuriūs atmirkinusi atrado \$150. Pirmasis Biblijos savininkas suczėdijęs tūs piningus ir neturėdams kam palikti, uzkliaavo į Bibliją su užraszu, kad paliekas tam, kurs skaitys tą Bibliją. Piningai Biblijai uzklijūti iszbuvo 59 metus.

Brangiausia pypkį ant svieto tur Persijos karalius, kuris kasztūja 1,600,000 markių. Tasai pypkis yra iszsodytas su deimantais, rubiniais ir smaragdais, o dalys to pypkio yra isz czysto aukso. — Turkijos sultonas turi pypkį vertumo 60,000 markių. — Bulgarijos kuningaiksztis Ferdinandas turi pypkį isz gintaro vertą 12,000 markių.

Londone moters turi teip iszmokinę szunis, kad tiejie įsikandę pasamonus anderoko pakėlę pernesza einant skersai gatvę, kad neiszsipurvintu.

Prusų Lietuvoje, Labgavos paviete, esant smarkiām vakarų vėjui nū Baltjurių, vandū praplovė pylymus ir uzliejo visą apregę, apie Nemunyną. Gyventojai esą prazudę visą savo turta.

Szveicarijos 7 universitetūse pradzioje szijų metų buvo 937 studentės; tarp kurių buvo 382 moters, kitos-gi 555 merginos. Isz naujai įstojusių pagal vieszpatystes 1899 m. daugiausiai studentų buvo isz Maskolijos, net 353 (tarp tujų ir keletas lietuvaiczių), isz pacios Szveicarijos tik 82, isz Vokietijos 53, isz Bulgarijos 25, isz Austro-Vengrijos 17, isz Serbijos 7, isz Rumunijos 4, isz Angli-

jos 3, isz Olandijos 3, isz Italijos 1, isz Norvėgijos 1; isz Sziaurinės Amerikos 7, isz Azijos (visos armenietės) 17, isz Aprikos 1. — Didžiausis skaitlius studentų mokinosi pilozopijos, paskiaus medicinos. 10 mokinosi ant proviunkių ir viena ant kuningės.

Amerikonas Jurgis Walley ir jo moteriszke olandietė 20 Spalnio 1897 m. pėsti iszejo isz San Francisco, atėjo į Nounjorką, perplaukė Atlantiką perėjo Angliją, paskui perplaukė kanalą, Belgiją ir dabar yra jau Berlyne. Jurgis su savo moteriszke apsiėmė į 5 metus pėsti apeiti visą svieta padarydami laižybas ant \$75,000 ką gaus užbaigę savo kelionę pirm 5 metų. Kelionėje niekur jūdvim nevale vaziūti nei joti; tiktai per vandenį gal perplaukti. Kelionę jūdu pradėjo be cento; užsilaikymą užsipelno laikydami prakalbas ir pardūdami savo paveklus.

Visos vieszpatystės rengdamosi prie iszlaikymo pakajaus budavoja kariszku laivų, kurie visi kartu turės tonų tiek: Anglija 531,680; Prancuzija 255,533; Vokietija 148,233; Japonija 130,000; Maskolija 222,976; Amerika 123,236; Italija 120,540.

Vokietijai, mieste Augsburg Berzelio mėn. buvo sustraikavę murininkai, kurie susimuszė su skabsais. Dabar straičiai skaitliuje 31 tapo nusudyti ant 148 mėnesių kalėjimo; trys tapo iszteisinti.

Wuertbergijos karalystėje, miestelyje Zuffenhausen sustraikavo einanti žmonės į bažnycią ant jos paszventinimo, kur kuningas nrėdams pasipelnyti uzdejo įzangos mokesčį ant kiekvieno žmogaus po 3 markes. Žmonės tą patyrę nei vienas nėjo į bažnycią.

Maskolija su Persija pailgino kontraktą ant 10 metų monopoliszko vedimo gelzkelijų Persijai.

Kamerune, Aprikoi, vokiszkas apicieras, Queis, nusizudė, nes butų patekęs prie sunkių dorbų už žiaurų pasielgimą su tenaitineis gyventojais.

Konstantinopolyje vėl susekė sukalbį tarp augsztu urėdinkų kad nužudyti sultoną, 4 bombas atrado pakasfas, kur sultonas turėjo eiti į Moschee (bažnycią). Visus suaresztavotūsius iszgabėno į Yemen, turkiszko Arabijai.

DIDELIS BALIUS!



neuzmirskit
BALIAUS!



Draugystės Darbininkų Klubo bus keliamas Utarninke 26 d. Grūdžio 1899 m. ant salės People's Theatre Plymouth, Pa. Prasidės 7-tą valandą vakarė. Muzika bus konūpuikiause. Uzprasom meiliai, visus brolius tautiecius, o ypatingai jaunikaiczius ir paneles, netik vietinius bet ir isz visos apielinkės ant to puikaus pasilinksminimo.

Įzangą

25 ct.

Komitetas.

Tarp virszutinių gydūlių, „Inkarinis“ Pain Expeller yra karalium. Jis su greitumu zaibo nuramdo reumatizkus skausmus, dantų skausmus, strėnų arba kryžiaus skausmus nū perszalimo, apsilpimo ir tt., o priegtam ir kiszeniaus neisztusztina, kadangi kasztūja tiktai 25 ir 50 centų.

Paveikslai.

Prašo Zemaite.

(Tąsa.)

ant bargo nusipirkti. — Pazvelgė į tėvą: vienas — senas, antras — mažas, abudu išmirs badu.

Juozapas, žegnodamasis pavalgęs, pažvelgė nuliudęs į tėvą; išėjęs jieškojo pačios. Ta, pavėsyje už triobos kerčios atsisėdusi, graudžiai verkė. Juozapas sėdos greta, apsikabino, priglaudė jos karštą galvą prie suspaustos skausmu savo širdies; juto, juog reikia raminti, reik traudyti nuliudusią savo mylimąją Magdelę, bet niekaip nesisekė prašneinti; glostė su ranka jos galvą, ir jam pačiam ašara nurietėjo, atkartoję tik motinos žodžius:

— Neverk, Magdele, Dievui garbė!

Stojos dabar Juozapai akise visos valandos linksmos ir laimingos, toli jau pralėkusios: — kada pirmą kartą pamilęs Magdelę pilna širdžia meilės, pilna galva vilties, dumojo ir žadėjo apipilti ją laime ir meile, — žadėjo iš visos išgalės stengtis, kad jei niekados nieko netruktų, rupinos rodos apie tai kiek beišgalėdamas ligi šiol; bet dabar nelaimė trenkė, kaip griaustinis: sudužo ir sutrupėjo puikios jo viltys ir gražus užmanymai, palikdami į vietą rupestį ir širdgėlą... Gaila jam seno tėtūšelio, kramtančio sausą duonelę; gaila kūdikelio verkenčio pienelio; gaila geros matušėlės paskendusios rupesčiuose... Bet gailėtis verkenčios pačios viršijo visus skausmus sukilusius per nelaimę. Glaudė pačią prie savęs, apkabinęs drebančioms rankoms, o verksmingu balsu ramino ir gudžiojo:

— Neverkk, širdede! negildyk man širdies: tavo kiekviena ašarėlė kaip su peiliu mane varsto. Tu verki, rugoji, o čia mano kalčios nemaž nėra; gana!... bent nusimalšinki negaliu niekur skausmu tvirties, kad tu verki!...

Magdelė nusišluostė skruostus, su nušvitusia kakta glaudės prie vyro, šypsodama:

— Juozeli, balandeli, kas tave gal kaltinti?! Ot teip sau apsiverčiau bereikalo. Dovanok tą kartą, nebematysi nė vienos ašaros daugiau: kaip dėsiš teip — viskas bus gerai, nesirupink, Juozeli!

Teip ramino vienas kitą Juozapai. Tuotarpu tėtūšis eidamas į klėtį, pamo-

jęs motiną prie savęs, tarė:

— Ar žinai ką, motin? jug aš turiu apsigniauzęs dar keletą rublelių iš senovės; ar čia reik duoti ant karvės, ar ką?! Kaip tu sakai?

Motina prasidžiaugusi sušuko:

— Ko gi belauki nedavęs, tėtūšėl?! jei tik turi, duok tuojau, matai juog kruvina bėda. Mat koks! ir prieš mane slepiesi turįs piningų!

— Kaip gi prieš tave neslėpsiu? tu jei tik žinai, tuojau tau duok ir duok; tiek ir te žinai — rugojo senis; paskutinius ir viską tik vaikams sukišti. O kaip numirsiu, kas bus su mano laidotuvėms?! Tuomet reiks lakstyti po kiemus, numirėlį pasiguldžius.

— Nesirupink, tėtulėl, — juokėsi motina — niekur numirėliai nesivolioja nelaidoti...

— Ar matai kokia tu! — pertraukė senis — tai tik į žemę įkišti ir gana! o kame mišios? kame pazvanai ir... užsikosėjo senis — tau tik atiduok ir atiduok daugiau nieks nerupi.

— Teip, teip, gerai, laikyk mišioms, o tuotarpu srėbk juodą putrą, tai bent greičiau numirsi. Verčiau dabar duok karvei nupirkti, o kaip kitą prisiauginę parduos, tuomet tau piningus atiduos: bus vilkas sotus ir avis čiela.

— Tu, motin, visuomet moki išrokuoti, kad tik nuo manęs išvilti. O ko vaikas vedė pliką mergą? ko neveizėjo, kad turėtų maž daug? — butų beturįs dabar.

— Tėtulėl atsiminei po smerčio trečioje dienoje pe...ti — juokėsi motina: Klinti metai, kaip vaikas zenotas, dabar liepi ištekliams jieškoti. Su dalia parėjusi butų mumis bevarstanti žodžius, o ant šios ką išrasi? Tur but kad už mus visus daugiau dirba ir visus lenkia?!... Kame tik tėtulėl, kame tie tavo grašgaliai? duokš, veikiai pradžiuginsi ir vaikų širdelę. Kad butų triobos nestatęs, butų greit nusipirkęs karvelę... Duok, nebuk teip kytras, nevalia — kam ir pasisakei turįs, kad nenori duot?!

— Tokia tai visada tavo roda!... žinai gi bereikalo sakiausi.

Besilygstant seniems, Jonelis apkabino senučio kelį ir vartydamas sčią kvortelę, čiauškéjo:

— Senuti, senutėl! usciu pienelio! usciu pienelio!... usciu!...

Senutis pasilenkęs glostė Jonelį o

motina pridėjo:

— Ar gi tau tėtulėl, negaila to kūdikėlio?! ar gi tavo širdis akmuo? es negaliu nė veizėti. — Pradėjo balsu verkti.

— Te, tē, matušėle, atiduodu, tik neverk — tarė senis, verdamas skrynios viršų — penkioliką turiu, visus atiduodu: žinokitės, pirkit, tik susimildama nežlembk!

— Juozap, Magdele! — pašaukė motina. — Duok pats, tėtulėl, ir pasakysime vaikams, kad rupintusi veikia atiduoti.

Įbėgo Juozapai nusigandę, mislyjo, kad vel kokia nelaimė.

Tėvas, duodamas dvi popierėles, tarė:

— Vaikai, atiduodu paskutinius grašgalėlius karvei nupirkti, bet veizėkit mane palaidoti darai.

Magdelė ir Juozapas prasidžiogę apkabino tėvams kojas.

— Dėkui, tėtulėl — tarė Juozapas: — širdingai dėkui! nelauksime laidotuvių tamstos, — užauginsime kitą karvę, parduosime ir sugražinsime piningus. Dėkui, dabar nustumei mums rupestį. Kol tik mano gyvastis ir sveikata valios, tol stengsiuosi, kad tėveliams netruktų nieko; o palaidoti tėvus padoriai yra priderėjimas mano ir kiekvieno vaiko.

Magdelė teipo gi kaip įmanydama dėkavojo. Saulelė iškrypusi iš pietų lengviau kaitino; debesys šiaurėje kas kartas balo ir skystėjo, rodos virto į permatomą tirštą miglą, šmotais dar šviesesni sukapti tik išilgai juodais briežulėliais, rodos, atsirėmusiais į žemę. Žaibai užgeso, o griaustinis, kažkur už miškų nubildėjo. Augščiaus, pačiame skliauste aišiai žydravo dangus; priešais saulę ant debesų žibėjo puiki orarykštė. Vėjalis skystesnis — vedavo medžių lapus, atgaivino suvytusias žoleles, atvėsino ir troškinantį orą. Matušėlė apsisiautusi skepeta, skubėjo jau pro vartus. Juozapas ryšį verpalų pamovęs ant lazdos, užsivertė sau ant kupros, dar sykį tėveliui į ranką, dar sykį Jonelį bučiavo, dar sykį meiliai pažvelgęs į Magdelę, nubėgo pasūni matušėlę. Magdelė, linksmi dainuodama, įsėdo į daržą ravėti. Senutis, atsisėdęs ant rasto, šnekėjosi su Joneliu, pasakojo, kad bobutė su tēte parves karvelę ir pamilž pienelio...

(Toliaus bus)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĖ
JONAS ŠLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

meišio, tapė išravėtos. Ar Kurai, kaip kad Žiamgaliai, tapė naikinami, ar pagal sutarmę su Lutterbergu jiems paválniausėjosi, sunku yra pasakyti. Vėliaus nesiranda skirtumo prietikiuose prie abiejų genėjų. Prusijoje ateiviai vokiečiai apsigyveno ant laukų ir kaimuose; Vidziamyje buvo mažai kaimų ir beveik jokių vokiškų gyventojų laukininkų.

Vidziamis, anot Kelch'o, buvo tuomet dangumi dėl ponijos, rojumi dėl kuningijos, aukso kasyklomis dėl svetimžiamiečių, o pragaru dėl burų! —

* * *

Zokonas dabar suardė plaustinį Rygos tiltą ant šalitakos Dauguvos. Prasidėjo muštynės. Zokonas apgulo miestą ir frukdė pristatymą mitybos ir susinešimą su aplinkinėmis žiāmėmis. Parėjus tylai ginklų, Ryga prašė pagalbos nuo Lubekos ir siuntė paslus pas popėzių. Bet negavo prašomos pagalbos. Kelias dienas prieš nubėgimą sudėtuvių ginklų arkivyskupas Jonas sugrįžo iš savo kelionės ir per vyskupą Terbatos mėgino perkalbėti zokoną, idant paliautu apgulimą Rygos, patikrindamas, juog miestas pats nuplėšęs plaustinį tiltą. Negalėjo Ryga kitaip, kaip padaryti kenkenčią sudermę, ir zokono įgultinę prisiimti. Tai buvo pirmas Rygos nupakarinimas (1292 m.).

Vyskupas, nuo zokono gero nesitikėdamas, 1297 m. statydino pylį Marienhausen, ir kad jisai reikalavo išdavimo vyskupiškų pylių, pavierytų zokonui ik laikui, tai zokono vyčiai jį vėl sugavę laikė nelaisvėje. Prie ordensmeisterio Brunono ir arkivyskupo Jono III vaidai tarp zokono ir arkivyskupo didinosi ir rusėjo ugnis naminės karės. Bruno, paėmęs Ozelelį, laimėjo prilankumą netiktai Ozeleliškių, bet ir Terbatos vyskupo. Už tai Jonas III susigerino su Lietuvos Kunigaikščiu Vyteniu. Pirmą negu Lietuviai įpuolė į Vidziamį, Rygenai antpuolė 1297 m. Rygoje ant zokono pylies (vadinos St. Juergensburg arba Wittenstein) ir ją iš pamatų išgriovė, o komturą pylies ukėšai įsiapmaudyję už barzdos vilktinai vilko ant kartuvių; į 60 zokono brolių tapė užmušti, pakarti, net bažnyčia ir koplyčia zokono suardytos. Tuomi Ryga išsivalnyjo nuo viršenybės zokono. Tuomi tarpu Lietuviai įpuolė, su pagelba arkivyskupo ir Rygos, devynis-uk kruvinai mušosi su zokonu bėgyje 18 mėnesių; Joną III, pabėgusį į Turaidos pylį, zokonas apgulo, suėmė ir pirmą nusiuntė į zokono pylį Segevold (1298 m.), o potam atžagariai ant nusibaigusio kuino pasodinę, „ažnot pavadžio vuodegą rankose“, per Vendeną gabeno į Vilindę (Fellin), o paskui į Neuermuehlen, kur jį su jo kapitula laikyta per 33 savaites prie vandens bei duonos. Kad popėzius Bonifacas VIII 1299 m. šaukė pas savę dėl išsiteisinimo hochmeisterį ir ordensmeisterį, tai tie pribaidė arkivyskupą, grasindami jį apakinti, ir išgavo nuo jo atleidimą jam padarytų skriaudų. Tuomi tarpu vaina tęsėsi. Zokonas teriojo žiames kuningijos ir tik-

tai griuvėsius paliko. Vytenis pustyjo Vidziamį, suardė pylį Karkus. Pas Turaidą (Treiden) parėjo Lietuviai su vokiečiais į kraugožingą mušį, 1298 m., krito Bruno ir daugelis zokono vyčių: Lietuviai pergalejo. Bet kada zokonui Prusiškiai atėjo į pagelbą, mušyje pas Neuermuehlen Lietuviai bei Rygiškiai tapė paveikti. Lietuvius iš Vidziamio išsivyjęs, naujas ordensmeisteris Gottfrydas v. Rogga pustyjo arkivyskupo žiames. Tuomi tarpu Rygenai, degindami šalis zokono, priverstinai išvalnyjo arkivyskupą nors su išlyga, juog tasai savo ir kapitulos pylis paves zokonui. Jonas III tuoju skubinosi į Romą, 1299 m., kur jau skundėsi vyskupai Kuršo ir Oezelio popėziui ant zokono nelabumų. Bet Jonas III mirė Romoje jau 1300 m.; prie jo įpėdinio Isarno iš Takkoni (kurs 1304 m. pasiliko pašauktas ant Lundo arkivyskupystės) ir prie tojo įpėdinio Pridrikio, nors ant trumpo laiko, įvyko susipratimas tarp zokono bei arkivyskupo. Tiltas, kurio dėl i kilęs buvo ginčas, pasiliko beasas, nors nevalė buvo trukdyti laivų važiavimą, visas vyskupo pylis, pavierytas zokonui, tasai turėjo sugrąžinti arkivyskupui, ir tamjam pavesti sudą mieste ir priemiesčiuose. O Rygiškiai turėjo atsizadėti nuo sudermės su Lietuviais.

Vaidai vėl prasidėjo, kada zokonas nupirko ar per prievartą ar per paprakus Dauguvgryvės (Duenamuendės) klioštorių nuo abato Liberijaus, nėko nesakęs arkivyskupui ar Rygos miestui. Dauguvgryvės uosto Ryga nenorėjo pavesti zokonui jau pačios pirklybos dėlei. Rods arkivyskupas Pridrikis padavė 1305 m. baisų skundą popėziui Klemensui V ant zokono, ir jau 1309 m. popėzius buvo išdavęs aštrią bulę prieš zokoną, bei išsiuntė dėl ištardymo teisybės savo nuncių Praną iš Moliano į Rygą, kurs rado arkivyskupo skundus labai tikusiais, tačiau zokono prokuratorius Konradas v. Bruehl, nuvykęs į Avignon, papirko netiktai kardinolų kolegiją, bet ir patį popėzių, taip kad tasai ir mirė tiesos nepadares arkivyskupui bei zokonui 1314 m. Mat Romos kurija gano savo avis ne be to, kad jų nekirtu!

O 1313—1315 m. buvo trys pagrečiui vasaros labai šaltos bei šlapios ir sunaikino visą pjulį taip labai, juog kilo baisus badas ir marai, tuomi labiaus, kad nuo tų metų ir silkės apšaldė Pabaltmarį ant visados. Bėda taip buvo didelė, juog „sulysusiuose pavidaluose numirę buvo visi žmogiški jausmai po kėsmu išalkio. Gaudyta netik vaikus susėdų, idant prisotinti tųjų mėsa, netik lavonus išiminėjo iš kapų ir nuo kartuvių, idant bridžius valgymus pasigatavyti, bet tėvai pamušinėjo pats savo vaikus, arba juos karštose pirtyse nutroškėdino, o juk Jervės kaime Pugget vienas žmogus nužudė savo tikrą tėvą, idant nutildyti savo išalkį mėsa tojo“ (Rutenberg).

Popėzius Jonas XXII rods taip gi drėbė aštrią bulę 1317 m. prieš zokoną, net savo lėgata siuntė į Rygą dėl atnaujinimo išjieskojimų prieš zokoną, bet kad zokonas per hochmeisterį Karolį Beffort iš Trierio vėl perpirko popėzišką dvarą, dėl ko tik iš vienu Pamarių sukrapštė į 30,000 markių, tai 1319 m. popėzius išleidė mylistingas dėl zokono bulės, pastatė jį po apginklu šv. Petro, paskyrė 11 vyskupų Vokietijos išlaikytojais tiesų zokono prieš perdėjimus kuningijos, atvalnino zokoną nuo tūlų mokesčių ir net pirkimą Dauguvgryvos pripažino už tikrai įstatymišką, ir reikalavimus vyskupo Rygos ant visados atmetė kaipo nenuitikusius!

Nors tokiu budu popėzius pavelyjo zokonui nupirkti Dauguvgrėvės klioštorių, vienok įpykinti Rygiškiai 1328 m. uždegė Dauguvgrėvę, kur daug žmonių nužuvo, ir vėl pasikvietė Lietuvius. Lietuviai pustyjo Vidziamį, vedant Gedi minui, apgrėbė pylis Karkus ir Helmet, sudaužė bažnyčioje Pristelyje, kur Didis Kuningaikštis su broliais abazavo, šventus indus, vargonus, moliavotus langų šybus ir atsitraukdami uždegė bažnyčią. Su dideliu grobiu Lietuviai sugrįžo į tėviją 1329 m.

Už tai-gi įpmaudytas ordensmeisteris Eberhard v. Monheim, apgulęs Rygą, laikė per žiemą 1329—30 m. Negavę iš nekūr pagelbos, Rygenai sutarė reikint daryti nors pikrias sudėrybas. Už tai ant rašto (30 d. kovo 1330 m.) Ryga pažadėjo vėl pripažinti viršesnybę zokono, gelbėti zokonui vainose, tik ne prieš arkivyskupą, davė žiames, atlyginimą bledies, metinę duoklę 100 markių ir dešimtinę nuo visų suvejojamų žuvių, išdavė savo įgytas privilegijas ordensmeisteriui ir p. vedė komturui Rygiškosios zokono pylies sėdenę ir balsą nriesto dumoje, pusė suolyjimų miesto pateko zokonui, taip-gi atidavė zokonui Rygoje dalį miesto (kur dar šiadien stovi pylis) dėl pastatymo naujos pylies ir tulas žiames prieš Jokubovartus. Laikė karės miestas turi klausyti valės landmeisterio, o vajavojant Vendeno komturui, miestas stato 30 gin kluotų raitelių. Potam Monheim su išilme įtraukė į miestą per pralaužtą sieną, 1330 m. padėjo pamatą dėl Rygos pylies ir davė mylistybos gromatą miestui, sugražindamas dalį jo lobių bei privilegijų ir pažadėjo jam apgynimą zokono. Su paėmimu Rygos, zokonas, kuriam 1347 m. pateko Ėstija, pasiekė čiuکورą savo galybės. Arkivyskupas buvo nupakarinatas, vyskupai lenkėsi po galybę zokono.

13-tame ir 14-tame šimtmečiuose iš mažų pradžių dygo ir augo nauja galybė, p o n i j a arba d i d ž i u n i j a (Adelsstand), prasidėjusi iš vasalų kaip zokono, taip ir vyskupų. Augštoji ponija, kiek viešėjusi Vidziamyje, visuomet grįdavo į Vokietiją, nes ten turėjo savo lobius, o Vidziamyje lėnuikais pastodavo 1) Ritteriai (milites) ir iš ritterių gimusieji, ženklanešiai (Wapner), ginklanešiai (Knapen arba Knechte); 2) Ministeriolai arba vyskupų samdininkai; 3) Ritterškiejė gyventojai miestų, įp. čiai Rygos; galiaus 4) kartais ir pirkliai bei kiti neritteriais gimusieji, įpačiai kareiviai iš žiamesniųjų luomų Vokietijos, kurie, turėdami ritterių lėndvarius, įgydavo ritterių tiesas. — Harrijoje ir Vironijoje, po silpna Danų valdzia, jau 13-tame amžyje vasalai buvo pasiekę pažymią galybę po savo pačių skiriamais Landrotais, ir neretai priešinosi valei Danų karaliaus atkakliai. 14-tame amžyje ir Vidziamyje, pirmiausiai vyskupo žiamės dalyse, o paskui ir zokono šalyse, vasalai su savo vale stengėsi prieš savo žiamės ponus (lėnponius); pagalop 14-to amžiaus šale zokono ir kuningijos jie buvo įpatingu stonu Vidziamio valstijoje. 16-tame amžyje jie vieni pergyveno sugriuvimą zokoninkiškios valstijos.

Danai jautėsi ilgai Ėstijos savo rankose neišlaikysį. Jau 1329 m. karalius Danų, Kristupas II, pavadė į lėną paveldėtinai Ėstiją Ulandijos hercogui Kanut'ui Porse'i su miestais Rėval, Vesenberg ir Narva. Ta šalis pabuvojusi rankose dar

kitų regentų, įpačiai Ludviko, Brandenburgijos markgrovo, vėl atiteko Daniškajai karunai. Ėstai prie valdimierų permainų nėko labo nelaimėdami, 1339 m. kreipėsi pagelbos prie vokiškojo zokono. 1343 m. prispausti gyventojai pakėlė maištą, užmušo daugiaus kaip 1800 ritterių bei jų tarnų, ir apgulo Rėvalį. Danų ritteriai šaukėsi pagelbos zokono, kurs 1343 m. tiktai ką per taiką Kališiuje buvo įgyjęs Pamarius ir Mikeliavos šalį nuo Lenkų. Ordensmeisteris Burchard v. Dreiloewen su kariumene traukė į Ėstiją, veikiai apmalšė Ėstus, ir pakeltas per Danus į viršininką Rėvalio pagiezavo ant Ėstų bei Ozelėškių. Tuomi tarpu 1346 m. Danų karalius Valdemaras III atvyko į Ėstiją, o paskui į Marijenburgą Prusijon dėl pardavimo Ėstijos vokiečiams. Hochmeisteris Heinrich Dusemer jam užmokėjo už daniškąją hercokystę Ėstijos (susidedančią iš Harrijos bei Vironijos) 1900 koelnėškų markių¹⁾, o Ludvikas Brandenburgijos už savo pretėnsijas ant Ėstijos gavo 6000 markių. Pirkinį pripažino cėsorius Ludvikas 1346 m., o popėzius 1348 m. Ant galo H. Dusemer'is Ėstiją pavadė Vidziamio ordensmeisteriui Gosviniui v. Herikei už 20,000 markių. Hochmeisteris pasilaikė viršenybę ir tiesą atgal atpirkti Ėstiją, kada panorėtu. Kad Danams atsitraukus ir derybos tarp markgrovo Ludviko bei karaliaus Valdemaro pasiliko užbaigto, tai 1347 m. zokonas su savo provomis apėmė valdymą Ėstijos.

XIII.

1347—1494 m.

Tame laike matosi jau pėdsakai puolio Vidziamyje vokiečių valstijos iš lauko ir iš vidaus pusės. Pakyla pakerštinga Lenkija ir, susijungusi su Lietuva, nusilpnina t'rusiškąją vokiečių zokoną; zokonas-gi Vidziamyje vienval ginčus veda su vyskupiška galybe. Berods vyskupai tapė nubauti, bet zokono drausmė ir rėdas pagedo, „nelikus pagonų dėl apkrikštyjimo“. Taip-gi supuvusi yra kuningija Vidziamio bei katalikų bažnyčios; tik ukėsija vešete veša per amatus bei pirklybą po priedanga Hanzos

Neziurint į savitarpinius ginčus Vidziamiškio zokono su Rygos arkivyskupu, miestas Ryga atnaujino savo senas pažintis su Hanzos miestais, atgyjo pirklyba ant Dauguvos, net su Plėskava bei Novgorodu. Ryga įgyjo tėmytiną galybę ir net akyse zokono įėmė ženklingą vietą.

Bet arkivyskupai nerimo, troško atgauti galybę virš to Dauguvmiesčio, įpačiai Pridrikis, Engelbertas ir Frommholdas. Frommholdas 1350 m. net savo pylis Piebalgą ir Serbenę užstatė, idant pagelbą gauti iš šalies, ir 1351 m. Magnus II, Svedų karalius, išdavė apgintinę gromatą dėl Rygos arkivyskupystės. 1353 m. popėzius Innocentas VI savo bullėje Rygą priskyre arkivyskupui, juk ir cėsorius Karolis IV prasitarė už arkivyskupą. Zokonui neklausant, net iškeiksmo nesibijant, ir siuntiniams zokono bei arkivyskupo į Romą nusi davus, Innocentas VI 1360 m. pripažino Rygą galybei arkivyskupo. Bet zokonas painiojo dalykus, iki 1366 m. įvyko suteika tarp zokono ir arkivyskupo Gedanos mieste. Zokonas atsizadėjo viršenybės ant Rygos, bet pasilaikė zokono pylį Wittenštein; nors ukėsai atvalnyti tapė nuo prisiegos dėl

1) Kozna markė — 12 rublių.

(Toliaus bus.)

Susirinkimas

Giesmininkų Teatralizkos Draugystės S. L. A. Philadelphia, Pa., bus nedėlioje 10 Grūdžio 1899 m. tūjaus po sumai bažnytinėje saleje. Draugystės mieras yra mokintis tautiskas dainas ir bažnytinės giesmes giedoti bei loszti teatrus. Dėlto užpraszone visus lietuvius ir lietuvaiteis ateiti ir prisiraszti priemusų draugystės. Priraszymas dabar pigus ir tik 10 ct. ant mėnesio. Užpraszone visus.

Komitetas.

Pajieszkėjimai.

Asz Jūzapas Garmus isz kaimo Buczkienio, par. Pakūnio, Mariampolės pav. Suvalkų gub. pajieszkau Katarino Garmukės, isz to paties kaimo ir tt., kuri nesenei atkeliavo į Ameriką. Kas apie ją žinotu, arba ji pati, teksis dūti žinę ant szio adreso:

Jūzapas Garmus,
124 S. Filmore Str.
Scranton, Pa.

Pajieszkau savo draugo Petro Jezukevicziaus isz kaimo Marcinkonių, valseziaus Variošos, pavieto Trakų, gubernijos Vilniaus. Kas isz tautiečių apie jį žinotu, arba jis pats, teksis suteikti mą žinę ant szio adreso:

Vladas Meszkinis
7 Franklin str.
Nashua, N. H.

NEREIKIA PININGU. PRABA DOVANAI PER 30 DIENU.

Mes tikime Jums.

\$9,00 nusipirkalte geriausią siuvamą ir žinomą Victor su visais įrankiais. Gera - tūti - un - cins ir langvns siuv - cins. Gvarantėjame ant 20 metų - rime 3 skyrius už vieokią prekę 122,00 nusipirsite geriausius VARGONUS Victor. Gvarantėjame ant 20 metų. Praba dovanai. 21 skyrių, visokla prekė, \$121,00 pirssite geriausi Victor PIANO. Pardūdamė visokius muzikalizkus instrumentus. Katalogai dovanai.
VICTOR MFG. CO. Dept. X 175, 161-167
Plymouth Fl., CHICAGO, ILL.

P. CH. SABAS



Geriausie užeiga dėl visų, o ir Degtinė, Vynas, Alus ir Cigarai yra pirmos klijasos, taiposgi ir Bilerdą puikų laikau dėl praleidimo linksniau laiką.

PARDŪDU LAIVAKORTES ant visokių kelių marionomis ko nū pigiausei. Siunztiu pinigų į visas dalis svioto. Norintis kad jo pinigai siunziami įtvynę neprapultų ir kū greiciausei nueitu, tegul kreipsi po tokiu adresu:

P. Ch. Sabas

301 W. Centre street
SHENANDOAH, PA.

NAUDOKITES.

ISZ PUKIAUSIOS ant svioto popieros dėl gromatu ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavėnėms parsidūda po neiszpasakytai nužemintą prekę. Kas prisiųs 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausiu ant visos pasaulės popierių su konvertais; kas prisiųs \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimomes apmokame

Perkuceziams, agentams ir pedlioriams dūdamo didelį pelną. Ant pareikalavimo isz nuoziamė į visias dalis Amerikos

Uzsisteliūdami į oiecas ir prisiūdami ant jų pinigų visada uždėkite szitoki adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS

Lietuviu užeiga.

Geriausie užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą. Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siunztiu pinigų į visas dalis svioto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

ADRESAI

CENTRALIZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAJYSTĖS.

Prezidentas—J. Astromskis
P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasierius—A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

HOTELIS arba geriausie užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasiznoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, atėikite pas:

Antaną Kalinaucką

13 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Hotelis Miko Grigaravicziaus

Ant Ulyczios Maple No 136 ir 138 Mt Carmel, Pa.

Uzlaikau geriausius gėrymus, uz - kandį, Cigarus, ir kožnam reikale dūdu giarą rodą.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN St. Plymouth Pa.

PUIKIŲ CZEVEERYKŲ

dėl merginų, vyrų ir moterių. Taipgi didžiausiame iszsirinkime korsetų ir vasarinių jekių visokio didumo ir skyriaus, prieszais pacztą pas:

Darius Yeager & Co.
No 120 West Main str., PLYMOUTH, PA.

VYRAI BIZNIERIAI

visi pas **CHMIELIAUCKĄ**

Uzsidedjas **WHOLESALE** krautu - vę: Arielką, Vyno, Cigarų, ir Alaus pardūdu Baczkomis ir Bonkutėmis ir užtikrinu kaip Shenandorieczius taip ir aplinkinius, jogei asz pardūdu kur - kas pigiau negu kiti ir nolyginai geresnį gėrymą.

Neuzmirszkit Biolijai jei kam bus reikalas. Krautu vę mano atrasit po 231 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

AMERICAN LAND COMPANY

isz Chicago, kurios ezionais apgarsinimas esti, daugelis žmonių yra jau apziurėję tais vietas ir persitikrinę kaip galima įgyti puikią **FARMĄ** ir namus pietūse tiktai už **\$55.**

Laike praėjusių metų daugelis szeimynų apsigyveno Pietvakariūse Missouri ir visi yra užganėdintais ir kvieczia pas save visus savo pažjstamus.

Oras Pietvakariūse Missouri kur toji zemė esti neiszpasakomai geras dėl sveikatos. Oras czystas lygiai kaip ir vandū; serganti Malaria, Dispepsia ir Reumatizmu ezionais pas - sveiksta, isz ko aiszku, kad toji vieta yra labai naudinga.

Meš esame izleide puikią knygą apie tają zemę ir uzpraszant kiekvienam prisiunziam ir jeigu skaitytojaj norėtu permaintyti savo butį, matys isz knygos aiszkius faktus apie tais vietas. Perziurėjimas tų vietų per musų skaitytojus be abejonės pertikrins ir užganėdins kad apsigyvenimas tenais bus labai apsimokamas.

Geriaus jus negalite norėti, kaip perskaiczius szį apgarsinimą uzprasztyti prisiusti tają knygą. Adresas:

American Land Company,
Suite 714, 59 Dearborn str
CHICAGO, ILL.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota



DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.



KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztiti guodotiniems Kunjgams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

